Bibliotheken
Zonder Grenzen
BELGIË

Open knowledge, Open possibilities

Bibliotheken Zonder Grenzen
Een terugblik op onze acties in 2021

De externe cijfers voor onze organisatie zijn afkomstig uit de volgende bronnen:
STUDIE CAISSE D'EPARGNE - VERENIGING E-ENFANCE/3018 uitgevoerd door Audirep | Barometer Digitale Inclusie 2020 van de Koning Boudewijnstichting | ZOOM ! DIGITALE INCLUSIE. ESSENTIËLE DIENSTEN ONLINE: TOEGANKELIJK VOOR IEDEREEN? – Publicatie Koning Boudewijnstichting | Studie Microsoft en KRC Research in 2017 | PISA, 2019 | Digitale Barometer Digital Wallonia Onderwijs 2020 I De impact van COVID-19 op kinderen, Verenigde Naties, 2020 I #Génération2020 les jeunes et les pratiques numériques, Média Animation, 2020 I

Redactie: Philippe Courtois
Design en graphics: Victoria de Wolf
Foto's: Bibliotheek Zonder Grenzen

Inhoud

Bibliotheken Zonder Grenzen in 2021 - Pagina 04

Een goed gevuld 2021 - Pagina 07

Visies, missies en strategie - Pagina 08

Werkgebied n°1 :
De strijd tegen de digitale kloof en onderwijs in digitaal burgerschap - Pagina 10

België loopt achter qua digitale transformatie - Pagina 11

De 8- tot 13-jarigen bewustmaken van de uitdagingen van cyberburgerschap:
De Cyber Helden - Pagina 12

De digitale reizigers: digitaal ontbijt voor geïsoleerde vrouwen - Pagina 14

Laten we niemand zich verloren laten voelen in de digitale wereld! - Pagina 15

connectoo – een nieuw project in de strijd tegen digitale uitsluiting - Pagina 16

Een belangrijk effect in België voor inclusie en onderwijs in digitaal burgerschap dankzij
een geïnspireerd team - Pagina 17

Werkgebied n°2 :
Gelijke kansen en hulp om op school succesvol te zijn - Pagina 20

Gelijke kansen en succes bevorderen via digitaal onderwijs - Pagina 21

Khan Academy: een leerplatform dat leerlingen helpt en leerkrachten ondersteunt - Pagina 22

Les Questionautes: wetenschap is niet langer meer een jongensding - Pagina 24

Een aanzienlijk effect in België voor hulp bij succes en begeleiding bij remediëring in
en buiten de school - Pagina 25

Onze resultaten in 2021 - Pagina 26

Budget 2022 – wat is de ontwikkeling voor de komende vijf jaar? - Pagina 27

De vooruitzichten voor 2022? - Pagina 28

Focus op twee buitenlandse projecten - Pagina 29

Maak kennis met het team van Bibliotheken Zonder Grenzen - Pagina 30

Zij ondersteunen ons - Pagina 31

In 2021 stond bibliotheken zonder grenzen voor:

Bibliotheken Zonder Grenzen is een VZW die kwetsbare bevolkingsgroepen mondiger maakt door het bevorderen van betere toegang tot onderwijs, cultuur en informatie.

Werknemers:
18
(met 5 nieuwe medewerkers)

Projecten:
6 projecten, waarvan één tweetalig en één drietalig

Onze doelgroepen:

In 2021 bereikten we

136 125
personen hebben profijt gehad van onze acties

106 849
cursisten hebben zich sinds 2018 ingeschreven op de Khan Academy

1 199
leerkrachten zijn opgeleid

433
opvoeders en actoren buiten de school zijn opgeleid

406
ouders zijn bewust gemaakt en opgeleid

In 2021,

zijn we aanwezig geweest op 282 plaatsen (op school en buiten de school) middels een opleiding, een animatie of een andere actie met onze doelgroepen.

45
bibliotheken en OCR in de Federatie Wallonië-Brussel

+ 350
scholen in België

Vanwege Covid heeft een groot deel van onze acties in 2021 op afstand plaatsgevonden.

Een woord van Dimitri Verboomen,
Directeur van Bibliotheken Zonder Grenzen België

In België zegt 20% van de kinderen al eens geconfronteerd te zijn geweest met cyberpesten, de ongelijkheid op scholen wordt steeds groter, 40% van de bevolking loopt het risico om digitaal uitgesloten te worden en burgers voelen zich ver verwijderd van de overheidsdiensten... Deze cijfers bekijken we dagelijks en ze dwingen ons de realiteit het hoofd te bieden. In 2021 is het nog steeds van essentieel belang positieve projecten en oplossingen te bieden om deze verschillende ongelijkheden te verminderen.

Achter elk van deze statistieken gaat de ontreddering schuil van veel burgers die worden geconfronteerd met de toenemende digitalisering van onze samenleving en nieuwe gebruiksmogelijkheden die zij niet altijd onder de knie hebben. Een situatie die de ruggengraat van onze samenleving steeds verder verzwakt: de ongelijkheid bij toegang tot werkgelegenheid, onderwijs en openbare diensten wordt groter, en haat zaaiende taal en cyberpesten nemen toe. Onderwijs in digitaal burgerschap en mediawijsheid, bestrijding van cyberpesten, hulp om succesvol te zijn op school, verkleining van de digitale kloof, steun voor digitale hulp, bewustmaking van de wetenschap, gelijkheid van mannen en vrouwen... **al deze thema's staan centraal in onze acties**. In 2021 hebben deze thema's ons aangespoord om nieuwe projecten op te zetten, andere projecten te ontwikkelen en verbeteren en vijf medewerkers aan te nemen. Maar bovenal zijn het deze thema's die de drijvende kracht van onze teams zijn.

Een team dat ik vooral wil bedanken voor hun betrokkenheid en creativiteit. In dit jaarrapport vindt **u de resultaten van hun inzet en werk**. Dankzij deze inzet hebben wij met onze acties in één jaar tijd 136.125 individuen kunnen bereiken. Een groot woord van dank voor iedereen.

Ik bedank eveneens onze partners dankzij wie we nieuwe steunformules hebben kunnen ontwikkelen, gratis nieuwe educatieve hulpmiddelen beschikbaar hebben kunnen stellen en onze acties hebben kunnen vergroten bij een nog steeds groeiend aantal burgers.

En namens het hele team ten slotte, wil ik alle leerkrachten, bibliothecarissen, ouders en actoren binnen het onderwijs bedanken voor hun vertrouwen in ons, voor het materiaalgebruik dat we voor hen ontwikkeld hebben, voor hun deelname aan onze opleidingen en zo kinderen te helpen, leerlingen, families en kwetsbare personen met wie ze dagelijks in contact staan.

En nu, wat gaan we in 2022 doen? Hoewel wij trots zijn op het werk van onze teams, zijn wij ons er ook van bewust hoe belangrijk dit werk is om de meest kwetsbare burgers te begeleiden en hen in staat te stellen actie te ondernemen voor hun toekomst. Met uw inzet, vertrouwen en steun zullen wij ons werk voortzetten. Wij werken al aan nieuwe projecten om de toegang tot onderwijs, cultuur en informatie tot een recht voor iedereen te maken en zo iedereen in staat te stellen een tevreden, kritisch, autonoom en goed toegerust burger te zijn om de uitdagingen van vandaag het hoofd te bieden.

LONG BEACH

SOCIAAL
NETWERK
Bingo

Een goed gevuld 2021

Januari
Uitgave eerste tweetalig activiteitenboekje van Cyber Helden

Februari
Start uitrol Cyber School-programma in Vlaanderen en de Federatie Wallonië-Brussel

Maart
Laatste workshops Digitale Reizigers en verdere ontwikkeling van het project naar een 'training van trainers'-formule

April

Mei
Eerste metrocampagne voor Khan Academy

Juni
Tussen januari en juni zijn er vijftien themawebinars georganiseerd op Facebook door Cyber Helden (samen met partners als de Ligue des Familles of Facebook)

Juli
Samenwerking met de DH en Sudpresse voor de uitgave van zomeractiviteitenboekjes voor de jeugd

Augustus
Ontwikkeling en uitgave van de eerste escape boxen van Cyber Helden

September
Lancering van online campagnes om de zichtbaarheid van de projecten te vergroten + Officiële lancering van de Escape Box-campagne

Lancering van het project "aidant numérique" met als doel om 500 animatoren op te leiden in het Waals Gewest.

October
Lancering van het eerste seizoen van de Questionautes

Versterking van het Nederlandstalige team met een verantwoordelijke voor partnerschappen

November
Bibliotheken Zonder Grenzen wint de aanbesteding voor het opzetten van een opleiding voor 10.000 Belgische ambtenaren in de strijd tegen de digitale kloof

December
Campagne in de Brusselse metro als voorbereiding van reviews over Khan Academy

Eerste operationele test van Cyber Captain in Jodoigne

BZG haalt een uitwisselingsproject binnen van Erasmus+ van best practices m.b.t. Khan Academy en het gebruik van digitale technologie

Visies, missies en strategie

Een visie

Toegang tot kennis, informatie en cultuur stelt iedereen in staat zijn/haar rechten uit te oefenen en geeft iedereen het vermogen een ontwikkelde burger te zijn

Een missie

De ongelijkheid in toegang tot kennis, informatie en cultuur verminderen en kennis overbrengen op de meest kwetsbare groep

Gemeenschappelijke waarden

Delen, respect, creativiteit, innovatie, inclusie en culturele diversiteit

Drie pijlers die aan de basis staan van al onze projecten:

Het verspreiden van inhouden:

toegespitst op specifiek vastgestelde behoeften

Het ontwikkelen van tools:

voor het overdragen van kennis in het veld en ongelijkheden te verminderen

Bemiddeling en opleiding:

voor eerstelijnsactoren die in direct contact staan met kwetsbare groepen

Onze strategie in België

In België concentreren we onze inspanningen de afgelopen vier jaar erop **om iedereen de kans te geven autonome burgers te worden, die uitgerust zijn om de uitdagingen van de moderne wereld aan te gaan.** De recente ontwikkeling en de komst van nieuwe projecten in het universum van Bibliotheken Zonder Grenzen België, heeft ons er onlangs toe aangezet onze ontwikkelingsgebieden opnieuw te bekijken vanuit een ander perspectief. In dit jaarverslag vindt u de presentatie van onze projecten rond twee belangrijke werkgebieden:

Inclusie en digitaal burgerschap & **Gelijke kansen en hulp om op school succesvol te zijn**

Werkgebied n°1 :

De strijd tegen de digitale kloof en onderwijs in digitaal burgerschap

“

Het is geweldig om te zien dat deze bewustmakingsacties aan kracht winnen en dat dit onderwijs vruchten begint af te werpen in de mentaliteit van onze leerlingen.

Ik merk het bijvoorbeeld aan de manier waarop mijn leerlingen met elkaar praten in de Teams-groep die we delen.

Leerares die deelnam aan de
Cyber Helden-animatie

België loopt achter qua digitale transformatie

Waarom?

De digitale transformatie in België heeft niet gewacht tot de gezondheidscrisis zou afnemen, het lijkt erop dat ze juist alleen maar sneller gaat. Digitalisering van overheidsprocedures, telewerken, online lessen, afnemen van menselijke contacten, toegenomen relaties op sociale netwerken, afstandsonderwijs... het in 2020 ingezette tempo is in 2021 niet vertraagd, met als gevolg dat de ongelijkheden nog even groot zijn als voorheen.

De snelle groei van online interacties, met name onder jongeren, heeft ook gevolgen gehad voor veranderingen in het gedrag online. Burgerschap is niet langer beperkt tot fysieke interacties, maar speelt zich ook af op het internet en op sociale netwerken. Als we weten dat één op de tien jongeren te maken krijgt met cyberpesten, is onderwijs (waarbij ook ouders en leerkrachten worden betrokken) in mediawijsheid van jongs af aan een van de beste manieren om kwaadwilligheid en risico's in verband met de digitale ontwikkeling terug te dringen.

Voor wie zet Bibliotheken Zonder Grenzen zich in op dit gebied?

- Voor kinderen van 8 tot 13 jaar en voor wie het nodig is om goede vaardigheden te leren en te weten wat het betekent om een digitale burger te zijn
- Voor hun leerkrachten die begeleiding en tools nodig hebben om hieraan te kunnen voldoen
- Voor hun ouders die hun kind ook moeten begeleiden bij deze veranderingen
- Voor volwassenen die zich afgesloten voelen van de digitale wereld of niet weten hoe ze dingen online moeten doen
- Voor actoren ter plaatse die in direct contact staan met deze doelgroepen (bibliotheken, OCR, opvanghuis, openbare diensten...)

In cijfers

55%
van de Belgische bevolking
voert geen administratieve procedures online uit

24%
van de Walen
vraagt om digitale opleidingen

83%
van de ouders
geeft toe niet precies te weten wat hun kinderen op internet of sociale netwerken doen

81%
van de ouders
zou hulp of informatie met betrekking tot internet van een instantie voor kinder- en jeugdbescherming op prijs stellen

55%
van de scholen
in de Federatie Wallonië-Brussel werkt niet aan media-geletterdheid, hoewel het 'Pacte d'Excellence' daarin voorziet.

De projecten van Bibliotheken Zonder Grenzen voor digitale inclusie en digitaal onderwijs

Cyber Helden. | *Digital Buddy* | *Inclusion Numérique* | *Voyageuse du Numérique* | connectoo

De 8- tot 13-jarigen bewustmaken van de uitdagingen van cyberburgerschap: De Cyber Helden

Het project

Het Cyber Helden-project werd in 2018 in België ontwikkeld als reactie op de groeiende behoefte om kinderen bewust te maken van de uitdagingen van digitaal burgerschap, en op het gebrek aan opleiding en beschikbare middelen over deze onderwerpen voor leerkrachten en ouders. Het doel van dit project is:

- 8- tot 13-jarigen bewustmaken van goed gedrag online om zich zo te beschermen tegen de uitdagingen die ze op internet kunnen tegenkomen.
- De kinderen goede gewoontes en goede reflexen aanleren voor hun digitale praktijken.
- Hen te helpen de nodige vaardigheden te ontwikkelen (kritisch denken, respect, verdraagzaamheid) om actieve, kritische en solidaire digitale burgers te zijn.
- Een dialoog (opnieuw) tot stand brengen tussen kinderen en volwassenen (maar ook de leerkrachten en ouders) over digitaal gebruik.

Wat doet Bibliotheken Zonder Grenzen in het veld?

- **Opleidingen verzorgen voor leerkrachten** om hen te informeren en uit te rusten met tools zodat zij beter in staat zijn om in de klas discussies en activiteiten rond digitaal burgerschap te leiden.
- **Opleidingen aanbieden voor actoren buiten de school** om hen te helpen om activiteiten rond digitaal burgerschap met een jong publiek te doen.
- **Informatieve bijeenkomsten organiseren voor ouders** om hen te helpen met hun digitale ouderschap.
- **Virtuele activiteiten organiseren voor kinderen** op school en buitenschoolse activiteiten **rond het spel 'Escape Box'.**
- **Educatieve tools bedenken en ontwikkelen:** educatieve kit, praktische gids voor ouders, activiteitenboekjes voor kinderen, gezelschapsspelletjes, enz.

Effecten in 2021

526 leerkrachten

87 buitenschoolse opvoeders opgeleid

236 scholen (+25%) betrokken bij onze activiteiten waarvan

45 Cyber School-scholen

10 962 bewustgemaakte leerlingen

99 georganiseerde virtuele activiteiten

265 bereikte ouders

250 educatieve kits uitgedeeld

2000 boekjes uitgedeeld aan ouders en

4 activiteitenboekjes uitgegeven

Het team: **4** vaste medewerkers + **9** vrijwillige animatoren

Nieuws en project voor 2022

In 2021 hebben we de Escape Box ontwikkeld. Dit bordspel is geïnspireerd op de populaire escape games en maakt kinderen op een ludieke manier bewust van digitaal burgerschap. Het leert hun goed online gedrag met een 100% offline activiteit. Het spel zal ook als optie aan de scholen worden aangeboden voor het schooljaar 2022-2023.

Een nieuwe versie van het project, Cyber Captain, zal op een aantal scholen in FWB en Vlaanderen worden getest om leerlingen van het secundair onderwijs op te leiden om de Escape box met jongere kinderen te spelen. Deze formule zal voor een band zorgen tussen verschillende generaties, adolescenten verantwoordelijk maken en de impact van het programma versterken.

Nieuwe tools en educatieve inhouden zijn ook in ontwikkeling: kalender, podcast, video... om zo de beste tools te kunnen leveren.

De digitale reizigers: digitaal ontbijt voor geïsoleerde vrouwen

Het project

Charlotte

Digitale isolatie is het resultaat van een combinatie van drie factoren, leeftijd, geslacht en opleidingsniveau. Met andere woorden, vrouwen ouder dan 60 jaar met een laagopgeleide achtergrond worden vaker digitaal uitgesloten. Dit constateren we al een paar jaar in België en sinds 2019 hebben we hier met de grootste prioriteit aandacht aan gegeven via het project Digitale reizigers.

Met workshops voor vrouwen vanaf 55 jaar die slachtoffer zijn van digitale uitsluiting hebben we hun digitale vaardigheden versterkt en tegelijkertijd ook het isolement doorbroken dat hier vaak een gevolg van is. Deze activiteiten startten altijd met een 'digitaal ontbijt' (vanwege de gezondheidscrisis) en maakten het mogelijk de vrouwen te laten werken aan hun vaardigheden en aan een digitale onafhankelijkheid, in een vertrouwelijke sfeer en in verbinding met elkaar.

Wat doet Bibliotheken Zonder Grenzen in het veld?

2021 was het laatste jaar van het project Digitale reizigers. Dit jaar heeft het project een ontwikkeling doorgemaakt:

- **Overgang van fysiek naar op afstand (als gevolg van COVID)**

  In drie gemeenten zijn we erin geslaagd om het uitstellen van de workshops te voorkomen dankzij online sessies via Zoom. Ondanks de eerste aarzelingen werden de deelneemster naarmate de sessies vorderden steeds enthousiaster.

- **Van de formule naar een opleiding tot Digital Buddies (cf. volgende pagina)**

  Het project Digitale reizigers was de broedplaats voor ons project Digital Buddies. Na twee jaar van het project leek het belangrijk de nadruk te leggen op een 'training van de trainer'-aanpak, door de focus met name op actoren in het veld te leggen die in direct contact staan met kwetsbare groepen.

Effecten in 2021

108
vrouwen ondersteund

Als de huidige situatie ons iets geleerd heeft, dan is het wel dat de digitale kloof leidt tot een sociaal, informatief en cultureel isolement. Volgens mij is het onze plicht als actoren van de openbare en maatschappelijke diensten om er alles aan te doen om deze kloof te dichten.

Deelnemer van het programma

Laten we niemand zich verloren laten voelen in de digitale wereld!

Het project

Justine

Digitale geletterdheid is een essentiële voorwaarde om informatie te verkrijgen, te leren, een baan te vinden, administratieve procedures uit te voeren, in contact te blijven met familie en vrienden, enz.. In België gaat de uitdaging van digitale inclusie meer over de ontwikkeling van vaardigheden dan over de toegang tot computerapparatuur en een internetverbinding.

Daarom richten onze projecten voor digitale inclusie zich specifiek op deze kwestie met als doel professionals en vrijwilligers (de Digital Buddies) op te leiden die kwetsbare groepen kunnen begeleiden en opleiden bij het ontdekken en gebruiken van digitale technologie. Uiteindelijk willen we een grote gemeenschap creëren van mensen die iedereen kunnen ondersteunen op weg naar digitale autonomie.

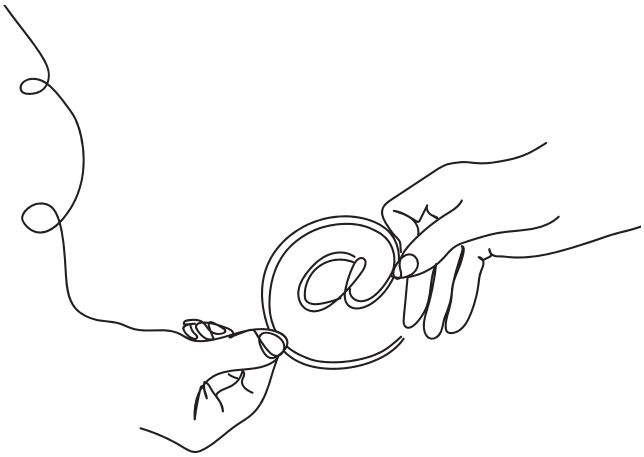

Wat doet Bibliotheken Zonder Grenzen in het veld?

- Opleidingen bieden voor professionals die te maken hebben met digitaal kwetsbare personen: bibliothecarissen, OCR-verantwoordelijken, sociaal-culturele animatoren, enz.
- Informatieve bijeenkomsten organiseren voor burgers die zich bewust zijn van de sociale inclusie en graag hun steentje bijdragen voor meer digitale inclusie

Effecten in 2021

46 assistenten opgeleid

15 buddies zijn toegetreden tot de gemeenschap

4 opleidingen georganiseerd in heel België (april 2021)

Nieuws en projecten voor 2022

In 2021 ging het Digital Buddy-project van start in het Vlaamse Gewest, met de eerste opleiding gepland voor de herfst van 2022.

Met een groeiende gemeenschap zullen we begin 2022 ook een online bijeenkomst lanceren voor iedereen die door Bibliotheken Zonder Grenzen is opgeleid. De 'café connectés' zullen om de twee maanden plaatsvinden en zullen een specifiek onderwerp behandelen, gebaseerd op de ervaringen van onze gemeenschap.

connectoo – een nieuw project in de strijd tegen digitale uitsluiting

Het project

Natascha

Eind 2021 won Bibliotheken Zonder Grenzen de aanbesteding van de FOD Service & Support die werd gelanceerd op initiatief van Mathieu Michel, staatssecretaris voor Digitalisering, belast met administratieve vereenvoudiging en privacy.
De aanbesteding had tot doel alle Belgische overheidsambtenaren een opleiding te geven om de uitdagingen van digitale inclusie aan te pakken. Dit nieuwe project is gebaseerd op het idee om overheidsambtenaren in het veld in staat te stellen beter rekening te houden met de digitaal meest kwetsbare burgers en hen te helpen de eerste drempels voor toegang tot online overheidsdiensten te overwinnen. ItsMe, MyFin + andere apps... de Belgische burgers kunnen voortaan gebruikmaken van deze openbare apps.

De gecertificeerde opleiding is online toegankelijk voor alle Belgische overheidsambtenaren en biedt een grondige opleiding; connectoo+; de opleiding is fysiek en heeft tot doel in twee jaar tijd 10.000 overheidsambtenaren op te leiden.

Samengevat

Na het afronden van de opleiding, zijn de overheidsambtenaren in staat om:

- De uitdagingen van digitale inclusie beter te begrijpen en in te kaderen
- De problemen te identificeren waar de meest kwetsbare burgers mee te maken krijgen en het niveau van hun digitale zelfstandigheid vast te stellen
- De dringende vragen van de burgers te beantwoorden en de overheidsdiensten online toegankelijker voor hen te maken
- De burger indien nodig te verwijzen naar de meest geschikte eerstelijnsactoren

In 2021 zijn de BZG-teams al begonnen met het opzetten van de opleiding en inhouden die aan de ambtenaren worden aangeboden. In 2022 zal de opleiding klaar zijn, de lancering ervan officieel aangekondigd zijn en de eerste 5.000 ambtenaren opgeleid zijn. Alle informatie over dit project is te vinden op connectoo.belgium.be

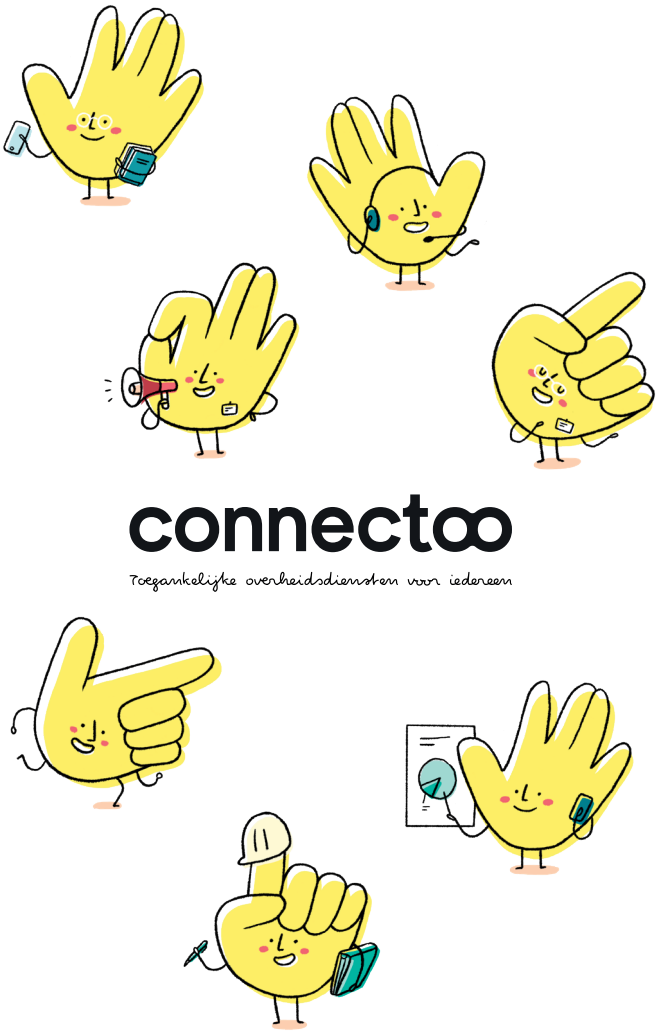

Een belangrijk effect in België voor inclusie en onderwijs in digitaal burgerschap dankzij een geïnspireerd team

“

Geconfronteerd met de urgente situatie van de digitale kloof, komen steeds meer mensen naar ons toe voor een opleiding. Als ik één geval in 2021 zou moeten noemen dat mij is bijgebleven, dan noem ik Nathalie Blum. Een bibliothecaresse in Jalhay die besloot om twee keer per maand een digitale bijeenkomst te organiseren in haar bibliotheek. Zonder ons had ze deze stap niet durven zetten. Feedback die ons bevestigt dat onze acties helpen de digitale kloof te overbruggen.

Charlotte
Digitale Inclusie

Gloire
Cyber Helden

“

2021 was het jaar waarin we de positieve resultaten hebben kunnen zien van veranderingen die in 2020 zijn ingezet. Het was ook een jaar waarin we flexibel moesten zijn en ons moesten aanpassen na opeenvolgende lockdowns, het was niet gemakkelijk, maar ik denk dat we het vrij goed gedaan hebben door nuttige en relevante opleidingen en tools voor leerkrachten aan te bieden

Hanne
Cyber Helden

“

Het was een jaar vol nieuwe ontmoetingen en nieuwe uitdagingen. Volgens mij is de digitale wereld een rijkdom maar tegelijkertijd ook een risico. BZG helpt mensen vaardigheden te ontwikkelen en goede reflexen online, zodat iedereen op een juiste manier zijn rechten als burger van dit land kan uitoefenen.

“

Deze opleidingen zijn een verademing en een kans voor de toekomst. Momenten van reflectie over hoe we onze ruimten levendig kunnen houden in deze moeilijke tijden en onze doelgroepen kunnen bereiken. Je niet alleen voelen is ook heel belangrijk om gemotiveerd te blijven en hoop te vinden voor de toekomst en de voortzetting van onze activiteiten.

Melissa Vasamuliet (bibliothecaresse in Colfontaine)

“

Dankzij deze activiteit heb ik kunnen zien hoe comfortabel de kinderen zich voelen met het onderwerp. Sommigen voelen zich heel erg op hun gemak en zijn erg bewust, anderen iets minder. De gestelde vragen in het spel openen de deur naar nadenken en naar de houdingen die je moet hebben om een Cyber Held te zijn!

Leraar basisonderwijs bij het Centre scolaire des Dames des Marie

Stéphanie,
Digitale Inclusie

“

Digital Buddies is een project dat volgens mij echt een weergave is van de bezorgdheid van steeds meer burgers die zien dat er iets mis is. We kunnen niet gewoon achteroverleunen en toekijken hoe onze samenleving digitaal wordt zonder iets te doen voor de vele mensen die eronder lijden! ! Ik ben ervan overtuigd dat dit ervaringen zijn die sociale banden tot stand zullen helpen brengen tussen mensen die anders niet per se met elkaar in contact zouden komen.

Bibliothèques
Sans Frontières

Werkgebied n°2 :

Gelijke kansen en hulp om op school succesvol te zijn

“

Ik wilde u alleen maar zeggen dat ik vandaag mijn rapport heb gekregen en dat ik niet gebuisd ben voor wiskunde. Dit is de eerste keer dat mij dit overkomt en ik wilde u bedanken dat u mij een tweede kans heeft gegeven om te slagen. Dankzij de Khan Academy heb ik ook grote vooruitgang geboekt.

Lina, leerling in het 2e leerjaar

Gelijke kansen en succes bevorderen via digitaal onderwijs

Waarom?

Sinds de komst naar België zet Bibliotheken Zonder Grenzen zich in voor gelijke kansen in scholen via het Khan Academy-project. Vijf jaar later is de ongelijkheid in het onderwijs nog steeds een wezenlijke realiteit in het Belgische landschap. De Covid-crisis en enkele maanden van hybride onderwijs en het dragen van maskers hebben de al bestaande ongelijkheden alleen maar versterkt.

In 2021 was er ook een daling in de toegang tot en het afstuderen aan STEAM-opleidingen voor meisjes. Ze vertegenwoordigen 17% van de afgestudeerden tegen 26% op Europees niveau. Ongelijkheden tussen mannen en vrouwen leken af te nemen, maar zijn dit jaar helaas weer toegenomen.

Om deze situatie te verhelpen, zet Bibliotheken Zonder Grenzen zich in om de actoren in het onderwijs concrete antwoorden te geven, via op maat gemaakte tools en opleidingen, zodat onderwijs een hefboom voor emancipatie kan zijn. Ons doel is ervoor te zorgen dat scholen gelijke kansen bieden voor iedereen, ongeacht geslacht of sociale achtergrond.

Voor wie?

De verschillende programma's van de Bibliotheken Zonder Grenzen richten zich op:

- Kinderen van het basisonderwijs tot het hoger onderwijs die problemen hebben, achterstand hebben op bepaalde onderwerpen of persoonlijke begeleiding nodig hebben
- Leerkrachten die hun leerlingen remediëring, begeleiding of het 'flipped classroom'-principe willen bieden.
- Ouders die hun kind(eren) willen begeleiden bij het leren en er zeker van willen zijn dat ze niet stoppen met school

In cijfers

31%

van de leerlingen uit het 6e leerjaar van het basisonderwijs heeft een leerachterstand als deze uit een kansarm milieu komt tegen 12% als deze een hogere sociaaleconomische index heeft

46%

van de leerlingen is minstens een keer blijven zitten als deze vijftien jaar is tegen 12% in de OESO

53%

van de meisjes is ervan overtuigd dat ze nooit even succesvol zal zijn als jongens in het STEAM-onderwijs.

De projecten van Bibliotheken Zonder Grenzen voor gelijkheid en succes in de klas

Khan Academy

Les Questionautes

Khan Academy: een leerplatform dat leerlingen helpt en leerkrachten ondersteunt

Het project

Alya

Remediëring, begeleiden, flipped classroom... Allemaal termen die steeds vaker voorkwamen in de woordenschat van 2021. Een realiteit die te wijten is aan de negatieve gevolgen van Covid. Schoolachterstand, hiaten in bepaalde vakken, beperkte tijd voor leerkrachten om terug te komen op leerstof die niet wordt beheerst... de verschillen in leren zijn groter geworden en de inspanningen die we hebben geleverd rond het online leerplatform Khan Academy zijn nog essentiëler geworden. Alleen al tijdens de evaluatieperiode was er een stijging van het aantal gebruikers met meer dan 8% ten opzichte van de drie maanden voorafgaand aan de evaluatieperiode.

Het team van de Khan Academy bestaat uit Franse pedagogische begeleiders en leerkrachten die al vijf jaar lang honderden educatieve inhouden met betrekking tot vakken op het gebied van wetenschap, wiskunde en economie ontwikkelen, bewerken en online zetten voor Belgische leerlingen van het basisonderwijs tot secundair onderwijs.

Het platform wordt aangeboden aan huiswerkscholen, Franstalige scholen, verenigingen en bibliotheken en begeleidt leerlingen op een persoonlijke manier. Tevens wordt de mogelijkheid geboden om de vorderingen te volgen voor een betere remediëring in de klas en zo iedereen dezelfde kansen te geven.

Wat doet Bibliotheken Zonder Grenzen in het veld?

- In Franstalig België leerkrachten, opvoeders en andere actoren opzoeken die in contact staan met de jeugd en ze leren om het platform te gebruiken en er alle voordelen uit te halen (in 2021 vonden veel opleidingen online plaats).
- Het platform promoten bij leerlingen, ouders en onderwijsorganen via verschillende communicatiemiddelen (sociale netwerken, metrocampagne, etc.).
- Video's en oefeningen vertalen, bewerken en ontwikkelen voor het FWB-programma.
- Webinars voor leerkrachten en ouders organiseren op Facebook.

Effecten in 2021

124 994 gebruikers van het platform

106 849 accounts voor leerlingen

8 152 accounts voor leerkrachten aangemaakt in 2021

8 312 accounts voor ouders

41 buitenschoolse opleidingen verzorgd

673 opgeleide leerkrachten, **300** opvoeders en **141** volwassenen

31 online webinars georganiseerd

5 900 beschikbare inhouden (+1.400 sinds 2019)

“De kinderen in onze buurt worden thuis niet goed begeleid. Hun ouders hebben niet altijd dezelfde gedragsregels als op school. Voor degene die een computer heeft, zorgt Khan Academy ervoor dat ze hun werk zelfstandiger kunnen uitvoeren. Toen de lockdown werd aangekondigd, hebben onze teams er alles aan gedaan om in contact te blijven met de ouders en ze vanaf afstand te helpen. Dankzij het platform hadden we meteen een follow-up. Sommige scholen vragen ons nu hoe ze het platform kunnen gebruiken.

Ibrahim Souhaib, directeur van huiswerkschool APOMSA

Nieuws en projecten voor 2022

De teams van Bibliotheken Zonder Grenzen gaan door met het ontwikkelen van nieuwe inhouden zodat het grootste deel van het FWB-programma aan bod komt op Khan Academy.

Nieuwe projecten in samenwerking met het Erasmus+ fonds worden eveneens voorbereid met het oog op het uitwisselen van beste onderwijspraktijken.

Les Questionautes: wetenschap is niet langer meer een jongensding

Het project

Volgens het rapport van UNESCO dat gewijd is aan de plaats van vrouwen in STEAM (Franse afkorting voor Wetenschap, Technologie, Engineering, Kunst, Wiskunde), studeert wereldwijd slechts 35% van de meisjes een van deze disciplines in het hoger onderwijs. In de Federatie Wallonië-Brussel vertegenwoordigen vrouwen slechts een derde van de gediplomeerden met een master in STEAM volgens het NFWO (Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek). Cijfers die een groeiende behoefte laten zien om ze al op zeer vroege leeftijd te motiveren en te interesseren voor deze vakken. Het is in deze context dat het project 'les Questionautes' in 2021 het licht zag, dankzij de steun van Samsung.

De essentie van dit project is om kinderen wetenschap leuk te laten vinden en belangstelling te wekken, zowel bij jongens als meisjes.

De video's zijn ontwikkeld als een reeks ludieke video's die geïnspireerd zijn op educatieve programma's zoals C'est pas sorciers. In de video's beantwoorden Sam en haar hulpje (de robot Leonard) een vraag van een Questionaut. Elke video is gratis toegankelijk op YouTube.

Om leerkrachten en ouders te helpen, kan op de website van het BZG een themablad worden gedownload met informatie over de activiteiten en ervaringen van de video. Een goede manier om STEAM-onderwijs op een eenvoudige en toegankelijke manier te faciliteren.

Justine

In 2021 is een eerste seizoen bestaande uit vijf video's gemaakt:

- Verloren in het bos zonder smartphone?! De werking van een kompas
- Optische illusies: wanneer de hersenen doen wat ze willen
- Het geheime leven van planten
- Explosieven, chemische reacties
- 3,2,1... Codeer!

3 380 videoweergaven

5 thematische bladen

Nieuws en project voor 2022

In 2022 komt het programma 'les Questionautes' met een tweede seizoen met vijf nieuwe video's.

Het team van 'les Questionautes' wilt de Questionautes-ervaringen ook in de praktijk laten plaatsvinden. Een eerste gezamenlijke actie tussen Khan Academy en 'les Questionautes' wordt overwogen om ook kinderen Questionautes te laten worden!

Een aanzienlijk effect in België voor hulp bij succes en begeleiding bij remediëring in en buiten de school

Cécilia
Khan Academy

“

In de Covid-periode werden onze werk- en leergewoonten overhoop gehaald. Dit jaar is gebleken dat Khan Academy nodig en nuttig is als aanvulling op de educatieve middelen en tools die momenteel worden gebruikt. De feedback van de deelnemers is positief omdat het platform voorziet in de behoefte aan educatieve tools, zowel binnen als buiten de school.

“

Ik gebruik Khan Academy nu al een paar jaar en heb alleen maar goede ervaringen hiermee! Het helpt me heel erg bij mijn wiskunde- en wetenschapslessen, de video’s leggen alles heel goed uit waardoor ik de leerstof beter begrijp. Ik beveel Khan Academy bij iedereen om me heen aan, het is een geweldige tool! Dank aan het hele team voor het werk dat jullie doen!

Rachid Messaoudi Fatiha, student gebruikt Khan Academy

“

Dit soort middelen is een echte hulp om complexe onderwerpen in de klas aan te pakken en ze concreter te maken. Het linken van schoolvakken aan alledaagse situaties, het stimuleren van de creativiteit van kinderen... dit alles opent deuren: plotseling is wiskunde niet meer ‘alleen’ maar tafels van vermenigvuldiging en abstracte vergelijkingen... het is ook de basis van de taal die wordt gebruikt door hun computer of mobiele telefoon.

Amélie Fievet, leerkracht basisonderwijs in Charleroi

Charlotte
Khan Academy

“

Het jaar 2021 stond bol van projecten, wat niet alleen de gelegenheid gaf om de inhouden van Khan Academy te vergroten, maar ook om het groeiende team van BZG te leren kennen. Dankzij de terugkeer naar fysiek onderwijs konden we voor een nieuwe synergie zorgen, zowel op het niveau van het hele team als binnen het programma van Khan Academy.
In 2021 was het mooi om te zien dat onze video’s een groot succes waren en dat de nieuwe wetenschappelijke inhouden van het platform erg gewaardeerd werden door leerkrachten en leerlingen.

Corinne
Les Questionautes

“

In het algemeen wordt het digitaal en wetenschappelijk onderwijs in België onvoldoende ondersteund. Veel mensen hebben geen toegang (gehad) tot een opleiding die hen in staat zou hebben gesteld vaardigheden te verwerven die nuttig zijn in hun dagelijks leven of die een echte belangstelling of zelfs de ontwikkeling van een roeping hadden kunnen wekken.
Les Questionautes is dus een belangrijk project. Ik ben trots op de kwaliteit van het programma, waarvan de meeste mensen die het hebben bekeken bevalt. Zowat iedereen aan wie ik het heb laten zien was positief onder de indruk.

Onze resultaten in 2021

	2020	2021	Évolution
Particuliere donaties en bedrijfssponsoring	617.586 €	780.831 €	+26%
Overheidssubsidies	0€	103.271 €	-
Andere bedrijfsopbrengsten	16.588 €	18.340 €	+11%
Totaal	634.174 €	902.442 €	+42%

Verdeling van de verschillende subsidies in procenten in 2021:

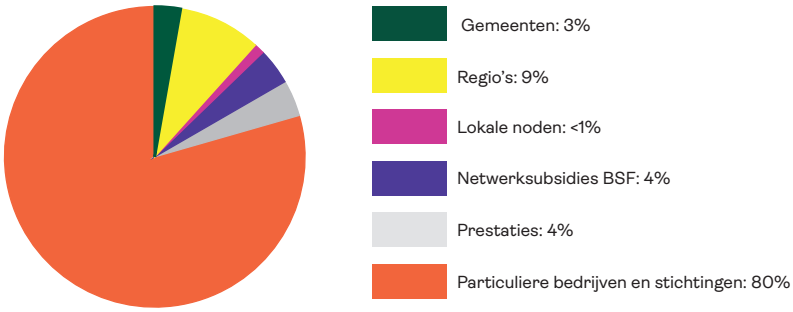

Verdeling van verschillende uitgaven per project in procenten in 2021

95% van de fondsen worden gebruikt voor onze sociale missies

Budget 2022 – wat is de ontwikkeling voor de komende vijf jaar?

In 2021 hebben wij alle financiering met onze bestaande partners verlengd. Dit getuigt van het vertrouwen dat onze partners in de kwaliteit en de effecten van onze projecten hebben.

Anderzijds hebben wij zowel onze financiering ontwikkeld als lange termijn partnerschap met onze partners gesloten die ons in staat zullen stellen onze activiteiten in de komende twee jaar zonder zorgen te ontwikkelen.

Wij verwachten dat ons operationeel volume in 2022 met meer dan 50% zal zijn gegroeid. Deze groei zal ons in staat stellen onze interne structuur (HR, financiële controle, communicatie) te versterken ten dienste van de projecten. De stabiliteit van onze financiering stelt ons ook in staat te investeren in de ontwikkeling van nieuwe interventiegebieden, met name op het gebied van taalvaardigheden.

Wie zijn de leden van de Raad van Bestuur van Bibliotheken Zonder Grenzen België?

Patrick Weil

historicus en hoofd van het researchteam bij het CNRS

Tristan Storme

Doctor in de Politieke en Sociale Wetenschappen (ULB). Onderzoeker en geassocieerd lid bij Centre de théorie politique

Florence de Geouffre de la Pradelle de Leyrat

Advocate bij de balie van Brussel

Jean Louis De Brouwer,

Directeur voor Europa, oostelijk partnerschap en het Midden-Oosten bij ECHO en directeur van het Programma voor Europese Zaken van het Koninklijk Instituut voor Internationale Betrekkingen

Natacha Wallez, P,

Professor in praktische opleiding in informatie en bibliotheekbeheer aan HE2B

De vooruitzichten voor 2022?

Voortzetting van de inspanningen in het kader van lopende projecten met het oog op een grotere zichtbaarheid en een groter bereik

Nieuwe projecten opzetten die aansluiten bij de thema's van Bibliotheken Zonder Grenzen, om tegemoet te komen aan andere behoeften van de Belgische burgers (bv. hulp tussen generaties met betrekking tot digitale technologie)

De kennis en vaardigheden van de teams versterken

De aandacht richten op het aanstellen van nieuwe teams

In 2022 zal BZG met zijn acties steeds meer mensen kunnen bereiken die het nodig hebben. Ons netwerk van operationele partners is in 2021 aanzienlijk gegroeid, met opleidingen op meer dan 280 scholen en buitenschoolse instellingen. De 1.600 opgeleide leraren en opvoeders delen onze tools met hun leerlingen.

Dit netwerk stelt ons in staat onze activiteiten te ontwikkelen via mond-tot-mondreclame, en om nieuwe innoverende projecten te lanceren met partners die overtuigd zijn van de kwaliteit van onze inspanningen.

Dimitri Verboomen

Focus op 2 buitenlandse projecten

Burundi: De toegang tot en de kwaliteit van de informatie over seksuele gezondheid en ondernemerschap onder adolescenten en jongeren verbeteren

Context: In Burundi kan het gebrek aan kwaliteitsvolle middelen, vooral over seksuele en reproductieve gezondheid, gevaarlijk zijn voor jongeren en adolescenten. De gespecialiseerde structuren daarentegen zijn niet voldoende uitgerust om doeltreffend op hun behoeften in te spelen. De gevolgen voor hun leven zijn zwaar: schooluitval als gevolg van ongewenste zwangerschappen en huwelijken op jonge leeftijd worden waargenomen.

Doel: 100.000 Burundese jongeren en adolescenten bereiken en hen in staat stellen essentiële vaardigheden aan te leren voor in het dagelijkse leven.

Het projet: Het driejarige project (een van de grootste in de wereld van Bibliotheken zonder Grenzen) is van plan 155 Ideas Cube en 8.000 Kajou-kaartjes in te zetten in jeugdcentra, plaatselijke verenigingen en solidariteitsgroepen. Elk materiaal biedt specifiek geselecteerde inhouden aan die aangepast kunnen worden aan de lokale context; de meeste middelen zijn bijvoorbeeld in het Kirundi. Een groot deel van de inhouden gaat over seksuele en reproductieve gezondheid, ondernemerschap, gender, innovatie...

Frankrijk: microbibliotheken in het hart van de regio's

Context: In een tijd waarin 2,5 miljoen Franse volwassenen analfabeet zijn, is de strijd om iedereen te leren lezen niet alleen een strijd voor de emancipatie van de meest kwetsbaren, maar ook een strijd voor sociale cohesie en acceptatie van het anders-zijn.

Doel: 15 microbibliotheken opzetten in kwetsbare regio's in Frankrijk

Het projet: Om iedereen toegang tot boeken te geven, heeft Bibliotheken Zonder Grenzen Frankrijk in het voorjaar van 2021 een aanbesteding gelanceerd om microbibliotheken op te zetten in kwetsbare of geïsoleerde regio's in Frankrijk (prioritaire wijken, plattelandsgebieden, ziekenhuisinstellingen, enz.). Vijftien gebouwen zijn geselecteerd en zullen een schenking van 1.000 à 1.500 boeken ontvangen om een dynamische bibliotheekruimte te creëren of te versterken waar mensen elkaar kunnen ontmoeten.

Deze actie zal ook in 2022 en 2023 plaatsvinden om een heel netwerk van microbibliotheken op te zetten in Frankrijk. Elke winnaar wordt begeleid door de teams van BZG Frankrijk voor het inrichten en runnen van deze ruimten.

Maak kennis met het team van Bibliotheken Zonder Grenzen

Directie, Communicatie & Partnerschappen

Dimitri Verboomen

Birgitte Nuyens

Philippe Courtois

Catherine Mantell

Het team van Cyber Helden

Victoire Dunker

Gloire Kalume

Hanne Ghesquiere

Jonas Otterström

+ 9 animatoren en vrijwilligers

Het team van Digitale inclusie en Digital Buddies

Justine Cocset

Charlotte Gaumeton

Stéphanie Kleinen

Het team van connectoo

Natascha Delahaut

Marco Bertolini

Éléonore Lantaz

Robin D'hooge

Camille Laurent

Het team van Khan Academy

Alya Armali

Mariantonietta Fresu

Cécilia Icard

Charlotte Cornet

Axelle Lambotte

Thomas Hembise

Het team van les Questionautes

Corinne Behin

Justine Cocset

Zij ondersteunen ons

Onze financiële partners

Google.org
Fondation Roi Baudouin – Agir ensemble pour une société meilleure
SAMSUNG
telenet
Degroof Petercam Foundation
Up Monizze
FONDATION Up
FÉDÉRATION WALLONIE-BRUXELLES
innoviris .brussels – we fund your future
wacom
Wallonie

Onze operationele partners

Be education
BE CENTRAL
BXL LA VILLE DE STAD
COMMUNE D'UCCLE
FORMATIONS RECONNUES PAR LE CECAFOC – ENSEIGNEMENT CATHOLIQUE SECONDAIRE | FORMATION
Gezinsbond – groeit met je mee
Child Focus 116000
IFC Institut de la Formation en cours de Carrière
CYBERSIMPLE.be
FÉDÉRATION WALLONIE-BRUXELLES
CHARLEROI
apeda – OSONS LA DYS-FÉRENCE
FEDD – fédération francophone des écoles de devoirs
TEACH for BELGIUM
Enseignons.be – partager pour mieux enseigner
SCHOLA.ULB – La réussite ensemble
WEBETIC
JAVRY
la ligue des familles – citoyenparent.be

Bibliotheken
Zonder Grenzen
BELGIË

Uw giften leiden tot onze acties!

Wilt u ons steunen en helpen om onze projecten uit te voeren? We hebben u nodig om in actie te komen daar waar het nodig is!

Doe een gift op de rekening van de vrienden van de Bibliotheken Zonder Grenzen bij de Koning Boudewijnstichting .